

Contracten in de dagopvang en buitenschoolse opvang

*Handvatten voor ouders voor het aangaan en beoordelen
van een contract.*

Sinds de invoering van de Wet kinderopvang in 2005 worden afspraken tussen de kinderopvangorganisatie en ouders vastgelegd in een overeenkomst. De overeenkomst en de daarbij behorende algemene (leverings)voorwaarden vormen samen het contract. Met de ondertekening van het contract gaat de ouder akkoord met de dienst die wordt aangeboden.

Met deze brochure wil BOinK aan ouders en oudercommissies handvatten bieden om het contract te kunnen beoordelen. In de brochure wordt de relevante wet- en regelgeving in relatie tot voorwaarden en contracten voor de kinderopvang weergegeven, wordt de invulling van de overeenkomst besproken en worden de algemene voorwaarden nader toegelicht.

1. WETTEN EN REGELS IN DE KINDEROPVANG	4
2. DE OVEREENKOMST	5
3. ALGEMENE VOORWAARDEN	6
4. HET BESCHREVEN AANBOD	8
5. AANDACHTSPUNTEN BIJ HET SLUITEN VAN EEN CONTRACT	9
6. WIJZIGEN VAN HET CONTRACT	11
7. EIND VAN HET CONTRACT	12
8. SCHEIDEN EN HET CONTRACT	13
TOT SLOT: CONTRACTEN EN TOESLAGEN	14

Colofon

Dit is een uitgave van de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, BOinK.

Auteur

Suzanne Plaisier
Maria Eldering

Met medewerking van

Carolien Halfhuid

Copyright © BOinK, december 2019

1. Wetten en regels in de kinderopvang

In de Wet kinderopvang is opgenomen dat de houder van een kinderopvangorganisatie een overeenkomst dient af te sluiten met de ouder. Bij tekening van de overeenkomst gaat de ouder akkoord met de voorwaarden en het beschreven aanbod. Dit alles samen vormt het contract.

Waarom is een contract in de kinderopvang voor ouders noodzakelijk?

In een contract worden de gemaakte afspraken tussen u en de organisatie vastgelegd. Om kinderopvangtoeslag aan te kunnen vragen heeft u een contract nodig. Dat contract bestaat uit meerdere onderdelen:

- De (plaatsings)overeenkomst
- De algemene voorwaarden
- Het beschreven aanbod (bijvoorbeeld in de vorm van een informatieboekje)

In de hoofdstukken hierna vindt u per onderdeel een korte toelichting.

2. De overeenkomst

Een goede (plaatsings)overeenkomst bevat in ieder geval de volgende zaken:

- Naam, adres en locatie van de opvang
- LRK-nummer van de opvanglocatie
- Naam, adres en woonplaats van de (beide) ouders
- Naam, adres en woonplaats van het kind
- Geboortedatum van het kind
- Opvangsoort
- Aantal dagdelen opvang per week
- Ingangsdatum en einddatum van de opvang
- Uurprijs
- Uren en prijs per maand/jaar
- Datum van de ondertekening
- Handtekening van de organisatie en ouder(s)

Burgerservicenummer

Kinderopvangorganisaties zijn verplicht u te vragen naar uw burgerservicenummer (BSN) en dat van uw kind. Een BSN is geen verplicht onderdeel van de overeenkomst, maar er kan wel om gevraagd worden. Let op: de overeenkomst bevat gegevens over u en uw kind. De organisatie moet hier zorgvuldig mee omgaan. Meer informatie over privacy-regelgeving die geldt voor het omgaan met persoonsgegevens vindt u op www.autoriteit-persoonsgegevens.nl.

CONTRACTEISEN VANUIT DE WET

Er is een verschil tussen de eisen voor een contract vanuit de Wet kinderopvang en de eisen die in het algemene contractenrecht zijn vastgelegd.

In de Wet kinderopvang wordt beschreven dat er een schriftelijke overeenkomst tussen de houder van een kindercentrum en de ouder moet zijn. En dat de ouder niet kan worden verplicht tot afname en betaling van meer uren per dag(deel) dan in deze overeenkomst staat. Volgens [Artikel 11 Regeling Wet kinderopvang](#) moet er minimaal in het contract staan: de soort kinderopvang waarop de overeenkomst betrekking heeft, de voor die kinderopvang te betalen prijs per uur, naam, geboortedatum en adres van het kind. Naam, adres van de (beide) ouder(s), het aantal uren kinderopvang per jaar en de duur van de overeenkomst.

Vanuit het contractenrecht geldt daarnaast dat ook de naam van de aanbieder (de opvang) erin moet staan en ook een handtekening. Neem daarom alle onderdelen uit het rijtje hierboven in het contract op, want dan voldoet het aan de eisen van de Wet kinderopvang én van het contractenrecht. Anders loopt u het risico dat uw contract wél voldoet aan de eisen uit de wet Kinderopvang, maar dat het contract tóch niet geldig is. En dat heeft mogelijk gevolgen voor uw recht op kinderopvangtoeslag.

3. Algemene voorwaarden

Algemene voorwaarden zijn onderdeel van het contract en vormen de basis voor de overeenkomst tussen ouders en kinderopvangorganisatie. Algemene voorwaarden zijn de regels die een ondernemer standaard wil laten gelden voor overeenkomsten. Op die manier hoeft niet voor iedere overeenkomst onderhandeld te worden over algemene zaken als annuleringsvoorwaarden, betalingstermijnen, opzegtermijnen en dergelijke.

Belangrijk is wel dat de andere partij (de ouders) deze voorwaarden ook accepteert. Voorwaarden helpen conflicten te voorkomen, omdat de wederzijdse rechten en verplichtingen zo volledig en duidelijk mogelijk worden vastgelegd. Algemene voorwaarden mogen niet onredelijk bezwarend zijn.

WAT IS 'ONREDELIJK BEZWAREND'?

Een voorwaarde is onredelijk bezwarend als hij té eenzijdig in het voordeel van de aanbieder is of benadelend is voor een individuele consument. Vaak zijn dit bepalingen die ongebruikelijk of verrassend zijn, iets waarop de klant niet kan anticiperen. Of een voorwaarde daaraan voldoet, is soms lastig te zeggen en hangt af van de situatie. Een voorbeeld is het opleggen van een boete bij beëindiging van een contract.

De zwarte en grijze lijst

Met de zwarte lijst wordt [artikel 236 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek](#) bedoeld. Hierin is opgenomen welke bedingen in algemene voorwaarden altijd onredelijk bezwarend zijn. Met de grijze lijst wordt [artikel 237 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek](#) bedoeld. Hierin is opgenomen welke bedingen in algemene voorwaarden vermoedelijk (meestal) onredelijk bezwarend zijn.

De zwarte en grijze lijst zijn opgesteld om de belangen van de consument te beschermen, omdat algemene voorwaarden de consument (de ouder) eigenlijk in zijn rechten beperkt. Want algemene voorwaarden worden opgesteld door één partij en zijn meestal niet onderhandelbaar. Daarnaast heeft het vaak geen zin om naar een andere kinderopvangaanbieder uit te wijken omdat in dezelfde branche veelal dezelfde voorwaarden worden gehanteerd. Kortom, genoeg reden voor de wetgever om de wederpartij, zoals de ouder, te willen beschermen.

Op dit moment is er in de sector kinderopvang ook géén sprake van tweezijdige algemene voorwaarden maar alleen van voorwaarden zoals deze door de ondernemers, de kinderopvangaanbieders, zijn opgesteld. BOinK werkt eraan om tweezijdige algemene voorwaarden te creëren in de kinderopvangbranche.

MOGEN ALGEMENE VOORWAARDEN EENZIJDIG GEWIJZIGD WORDEN?

Zonder schriftelijke toestemming van de ouder mag dit niet. De Geschillencommissie Kinderopvang heeft in 2019 hierover een uitspraak gedaan: "In beginsel staat het de ondernemer vrij om, binnen de wettelijke kaders, de door haar aangeboden dienstverlening aan te

passen aan veranderende inzichten en eisen. Die mogelijkheid tot eenzijdige wijziging van het aanbod, dient dan wel schriftelijk met de consument te zijn overeengekomen."

(zie <https://www.degeschillencommissie.nl/uitspraken/ondernemer-mag-niet-eenzijdig-de-overeenkomst-veranderen/>).

Contracten in de kinderopvang hebben een bepaalde looptijd. Tijdens de looptijd mogen de algemene voorwaarden volgens de wet niet zomaar vervangen worden door nieuwe algemene voorwaarden. Dit komt doordat algemene voorwaarden deel uitmaken van de overeenkomst. Wanneer de kinderopvangorganisatie zomaar nieuwe algemene voorwaarden gaat gebruiken, dan wordt daarmee eenzijdig de inhoud van de overeenkomst gewijzigd. En het wijzigen van de overeenkomst mag alleen met instemming van de wederpartij. Ouders moeten hier schriftelijk toestemming voor geven. Wanneer zij dat niet doen, dan blijven de 'oude' voorwaarden gelden.

Soms is er een 'eenzijdig wijzigingsbeding' opgenomen in de algemene voorwaarden, die ouders bij ondertekening van het contract accepteren. Voor consumenten, zoals ouders, geldt een beperking op het gebruik hiervan, waardoor de ouder alsnog het recht heeft om de overeenkomst tussentijds te beëindigen. Dit is het geval als de diensten van de kinderopvang aan de ouder door de wijziging wezenlijk afwijken van wat eerder overeengekomen is. Het bekendste voorbeeld van een eenzijdig wijzigingsbeding in de kinderopvangbranche dat toegestaan is, is het aanpassen van het uurtarief. Dit moet echter wel worden voorgelegd aan de [oudercommissie](#).

4. Het beschreven aanbod

Het aanbod waar ouders akkoord mee gaan vormt ook onderdeel van het contract. Vaak wordt dit gecommuniceerd aan ouders in een informatieboekje. Wanneer het gaat om het beschreven aanbod kan gedacht worden aan informatie over:

- ✎ De groep(en)
- ✎ De beroepskracht-kindratio
- ✎ Het voedingsbeleid
- ✎ De wenperiode
- ✎ De openingstijden
- ✎ De huisregels van het kindercentrum
- ✎ In het geval van bso: vervoer van en naar school
- ✎ Etc.

In het volgende hoofdstuk worden een aantal aandachtspunten opgesomd waar op gelet kan worden bij het ondertekenen van een contract.

5. Aandachtspunten bij het sluiten van een contract

Door ondertekening van de overeenkomst gaat u akkoord met de voorwaarden en het daarbij behorende beschreven aanbod. Let op de volgende punten **alvorens te tekenen (in principe geldt: wanneer u ergens voor tekent, gaat u ermee akkoord):**

De organisatie en de locatie:

✎ Bekijk in ieder geval het pedagogisch beleid van de kinderopvangorganisatie. Iedere kinderopvang moet dit hebben volgens de wet. Soms bestaat er naast een algemeen pedagogisch beleid ook een pedagogisch werkplan. Dit laatste is specifiek gericht op de dagelijkse gang van zaken op het betreffende kindercentrum. Zeker bij kinderopvangorganisaties met meerdere vestigingen is het gangbaar om naast een algemeen pedagogisch beleid, met daarin de pedagogische visie, een pedagogisch werkplan per vestiging te hebben. Zowel het pedagogisch beleid als het pedagogisch werkplan moet inzichtelijk zijn voor ouders. Meer over het pedagogisch beleid vindt u in onze brochure '[Pedagogische kwaliteit](#)'.

✎ Wat vindt u van de prijs/kwaliteit verhouding van het kindercentrum? Wat is inclusief en wat exclusief (voeding, luiers, vervoer van en naar school in geval van bso, etc.)? Vergelijk verschillende organisaties (in de omgeving) met elkaar om hiervan een beeld te krijgen.

✎ Lees het GGD-rapport van het betreffende kindercentrum. Van iedere inspectie die de GGD uitvoert op een kindercentrum wordt een verslag gemaakt dat openbaar is. Dit rapport is te vinden via de website van de betreffende organisatie en via het [Landelijk Register Kinderopvang \(LRK\)](#). Tevens is in het LRK opgenomen of er een handhavingstraject vanuit de gemeente loopt of heeft plaatsgevonden én of de organisatie is aangesloten bij De Geschillencommissie (wettelijke verplichting).

Het contract:

✎ Ga na of er in het contract concrete eisen zijn opgenomen over de kwaliteit van de dienstverlening: is er informatie over de [beroepskracht-kindratio](#), groepsgrootte, samenvoegen van groepen, het wenbeleid, de grootte en het gebruik van de ruimtes, het vervoersbeleid van de bso en het voedingsbeleid opgenomen? Ga ook na hoe er met contractswijzigingen wordt omgegaan.

✎ Komt het aantal uren overeen met het aantal uren dat u kunt afnemen? Het is gebruikelijk om de openingstijden van het kindercentrum te rekenen. Staan deze opgenomen in het contract? Let erop dat de uren waarop een kindercentrum gesloten is (bijvoorbeeld in de periode tussen kerst en oud en nieuw) niet meegerekend worden. Landelijke feestdagen worden meestal wel doorberekend aan de ouders.

 Zijn er annuleringsvoorwaarden in het contract opgenomen? Zo ja, wat zijn de annuleringskosten indien u van het contract wilt afzien **voordat** de opvang is gestart (bijvoorbeeld omdat u toch een aanbieding krijgt van het kindercentrum dat uw voorkeur heeft)? Zorg echter dat u exact weet op welk bedrag de annuleringskosten neerkomen.

 Wat is de opzegtermijn?

Wet van Dam

Sinds de invoering van de Wet van Dam in 2012 is het 'vermoedelijk onredelijk bezwarend' (hoogstwaarschijnlijk niet toegestaan) om bij een contract voor **onbepaalde** tijd, een opzegtermijn van langer dan één maand te hanteren. Dit geldt ook voor contracten in de kinderopvang (inclusief gastouderopvang). De Geschillencommissie Kinderopvang heeft zich meerdere malen uitgesproken dat de opzegtermijn maximaal één maand mag zijn:

'Ondernemer handelt in beginsel in strijd met toepasselijke wetgeving als hij een opzegtermijn van langer dan een maand hanteert, tenzij hij voor die langere termijn goede gronden aanvoert.'

Ouders moeten volgens de Wet van Dam tevens op elke dag van de maand de opvang van hun kind(eren) kunnen opzeggen en de opzegtermijn gaat dan vanaf dat moment in.

 Is er bijvoorbeeld een minimale plaatsingstermijn, of is er sprake van een tijdelijk contract?

 Wordt er vooraf of achteraf gefactureerd?

 Veel organisaties willen graag een automatische incasso en rekenen extra kosten als ouders kiezen voor een andere betaalvorm. Als aan een bepaalde betaalvorm meerkosten zitten, dan moet de kinderopvangorganisatie dit vooraf duidelijk maken.

6. Wijzigen van het contract

Wanneer de opvang een wijziging wil doorvoeren heeft zij daarvoor schriftelijke toestemming van de ouders nodig, met uitzondering van prijswijzigingen. Indien u niet akkoord gaat met de wijziging, heeft u twee opties:

 U kunt het contract opzeggen, met inachtneming van de opzegtermijn (waarbinnen de wijziging niet in mag gaan).

 U kunt ook met de opvang in gesprek over het behouden van het contract zoals deze is overeengekomen bij ondertekening.

Als u er niet uit komt met de kinderopvangorganisatie is het mogelijk contact op te nemen met het [Klachtenloket van de Geschillencommissie](#).

Adviesrecht van de oudercommissie

Oudercommissies hebben adviesrecht op bepaalde onderwerpen die ook zijn vastgelegd in contracten van ouders. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de openingstijden van het kindercentrum. Meer informatie over het adviesrecht van de oudercommissie vindt u [hier](#).

WIJZIGEN VANWEGE OPVANG OP MEERDERE LOCATIES

Soms worden kinderen of groepen op andere (geregistreerde) locaties van één organisatie opgevangen, dan waar zij normaal gesproken worden opgevangen. Bijvoorbeeld in vakantieperiodes. Voorheen werd dit 'clusteren' genoemd, tegenwoordig noemtmen dit 'locatie-overstijgend opvangen'. Dit is alleen toegestaan bij de bso.

Dit is mogelijk als er in het contract tussen de ouder en de houder is opgenomen in welke situatie en/of wanneer het kind waar wordt opgevangen. Dit hoeft niet voor elke situatie in een nieuw contract vastgelegd te worden. In het bestaande contract kunnen alle locaties worden opgenomen waar het kind mogelijk wordt opgevangen, als uitzondering op de vaste locatie.

Activiteit

Alleen als er sprake is van een activiteit kunnen kinderen, ook zonder dat dat in een contract is opgenomen, worden opgevangen op een andere locatie.

Denk aan een vakantieprogramma met verschillende activiteiten per locatie of een activiteit met een specifiek thema zoals muziek, koken/bakken etc. Er is geen uitputtende lijst van wat deze activiteiten zijn, wel moet de organisatie in haar pedagogisch beleid hebben omschreven hoe zij met het activiteitenaanbod omgaat.

7. Eind van het contract

Vaak is er een annuleringsmogelijkheid opgenomen in de contractvoorwaarden. Annuleren kan wanneer het contract nog niet is ingegaan en wanneer u nog geen opvang heeft af kunnen nemen. Soms wordt bij annulering een bedrag in rekening gebracht, u kunt dit vinden in uw contract.

In de overeenkomst of algemene voorwaarden is vaak opgenomen dat uw contract automatisch afloopt zodra uw kind vier jaar wordt of, in het geval van de bso, naar de middelbare school gaat. Indien uw kind op zijn/haar vierde verjaardag (nog) niet naar de basisschool gaat en u wilt de opvang voortzetten (bijvoorbeeld om de zomervakantie te overbruggen), dan dient u **tijdig** nieuwe afspraken te maken met de opvang.

Wanneer u geen opvang meer af wilt nemen, heeft u de mogelijkheid het contract op te zeggen. Opzeggen kan wanneer u al opvang afneemt tegen de geldende opzegtermijn (zie ook het kader over de Wet van Dam in hoofdstuk 5). De (specifieke) voorwaarden voor opzegging behoren opgenomen te zijn in het contract.

8. Scheiden en het contract

Als u gaat scheiden, dan is het voor de kinderopvangorganisatie belangrijk om op de hoogte te zijn van de situatie tussen de ouders van de kinderen. Zo blijft het belang van het kind voorop staan en is er helderheid over contractuele en juridische afspraken.

VERPLICHTINGEN VAN DE KINDEROPVANGORGANISATIE

De kinderopvangorganisatie heeft een informatieplicht naar beide ouders wanneer zij het ouderlijk gezag hebben. Wanneer één van de ouders geen ouderlijk gezag (meer) heeft, hoeft de organisatie geen informatie aan deze ouder te verstrekken. Het is verstandig om tijdens het intakegesprek te laten weten wat de situatie is en wat de afspraken zijn tussen beide. Leidend is hierbij een gerechtelijke uitspraak of een scheidingsconvenant. Elke scheiding is anders, het is in het belang van het kind/de kinderen dat de regeling bekend is bij de kinderopvang. Geef, wanneer daarom gevraagd wordt, een uittreksel uit het gezagsregister dat aantoont wie over het ouderlijk gezag beschikt. Bij (incidentele) wijzigingen in de afspraken dienen ouders dit schriftelijk te ondertekenen.

CONTRACT

Als één van de ouders de overeenkomst voor kinderopvang tekent en de ouders zijn in gemeenschap gehuwd of hebben een samenlevingscontract, dan zijn beiden hiervoor hoofdelijk aansprakelijk. Wanneer er geen sprake is van een vorm van partnerschap, wordt het contract aangepast op de omgangsregeling die is getroffen tussen de ex-partners.

VOORBEELD I

Ouders zijn gescheiden. Ouder A werkt 3 dagen, ouder B werkt 5 dagen. Er is co-ouderschap overeengekomen. Kind verblijft 4 dagen bij ouder A en 3 dagen bij ouder B. Ouder A heeft 1 opvangdag nodig en ouder B 2 dagen. Dan wordt er bijvoorbeeld een contract opgesteld voor 3 dagen.

VOORBEELD II

Het kan zijn dat ouder A de grootouders inzet als oppas en dan geen opvangdagen hoeft af te nemen bij de kinderopvang. Dan zal het contract worden opgesteld voor 2 dagen met ouder B.

Er zijn vele situaties denkbaar. Het is belangrijk dat de regeling omtrent het ouderlijk gezag wordt besproken met de kinderopvangorganisatie. Dit is leidend voor het opstellen of wijzigen van het contract en op die manier kan iedereen zich aan de afspraken houden. Informeer de kinderopvangorganisatie ook door wie het kind wel en niet opgehaald mag worden.

Tot slot: contracten en toeslagen

Een kloppende overeenkomst is noodzakelijk om recht te hebben op kinderopvangtoeslag. In deze brochure staat informatie over waar een overeenkomst moet voldoen en wat aandachtspunten zijn bij het sluiten van een contract (overeenkomst + bijbehorende voorwaarden). Meer informatie over contracten en kinderopvangtoeslag is hier te vinden:

- [Kinderopvangtoeslag: uitleg en checklist](#)
- [Checklist toeslag aanvragen \(harmonisatie peuterspeelzalen\)](#)
- [Informatie over toeslagen op de website van BOinK](#)
- [De website van de Belastingdienst](#)

Het is aan te raden om het contract ook na beëindiging van de opvang nog [vijf jaar](#) te bewaren aangezien de Belastingdienst Toeslagen met terugwerkende kracht definitieve toeslagen over voorgaande kalenderjaren kan berekenen. Uw contract kan als van bewijsmateriaal bij u worden opgevraagd door de Belastingdienst Toeslagen.

